

udsendelserne skal være af dokumentarisk værdi; kopiering af radio- og tv-udsendelser som led i pligtafleveringsordningens indsamling og bevaring af materiale for eftertiden kan ikke antages at skade rettighedshavernes økonomiske interesser på en sådan måde, at det skulle stride mod tretrinstesten, heller ikke når det drejer sig om udsendelser uden dokumentarisk værdi.

På denne baggrund foreslås det at ophæve den særlige bestemmelse i ophavsretslovens § 33 om arkivering af radio- og tv-udsendelser og i stedet også lade de nye generelle bestemmelser i § 16 om pligtaflevering finde anvendelse på radio- og tv-udsendelser. Det hidtidige krav i § 33 om, at udsendelserne skal være af dokumentarisk værdi, videreføres ikke.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 11.

Efter ophavsretslovens § 75 c, stk. 1, er det forbudt at omgå effektive tekniske foranstaltninger (fx kopispærringer), der anvendes til beskyttelse af værker og andre frembringelser. Efter bestemmelsen er det heller ikke tilladt at omgå en kopispærring for at fremstille en kopi på grundlag af en undtagelse i lovens kap. 2. Derimod følger det af § 75 d, stk. 1, at Ophavsretslicensnævnet kan pålægge rettighedshaverne at stille sådanne midler til rådighed, som er nødvendige for, at en bruger kan drage fordel af undtagelsen. Kulturministeriet foreslår, at der i § 75 d, stk. 1, indføres en henvisning til hele § 16, herunder stk. 5. Dermed sikres det, at pligtafleveringsinstitutionerne kan gøre brug af nævnsproceduren, såfremt det på grund af kopispærringer og lignende ikke er muligt at foretage den fornødne kopiering med henblik på indsamling og bevaring. Denne mulighed er et supplement til de bød-sanktionerede bestemmelser i pligtafleveringslovforslaget om, at den afleveringspligtige efter påkrav skal give adgangskoder m.v., der er nødvendige for, at pligtafleveringsinstitutionen kan få adgang til værkerne.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 23.

2.3. Forskeradgang

2.3.1. Gældende ret

Efter ophavsretslovens § 12, stk. 1, må enhver fremstille eller lade fremstille enkelte eksemplarer af offentliggjorte værker til sin private brug. En person kan således til brug for sin forskning anmode fx et bibliotek om at fotokopiere en artikel fra et tidsskrift.

Efter § 12, stk. 2, nr. 5, er det tilladt at fremstille eksemplarer i digital form af andre værker end edb-programmer og databaser, såfremt det sker til personlig brug. Bestemmelsen giver ikke mulighed for at benytte medhjælp af andre end personer, som tilhører den

pågældendes husstand. Dette udelukker fx et bibliotek fra at fremstille et eksemplar i digital form på bestilling fra en privatperson, uanset om den pågældende kan dokumentere en forskningsmæssig interesse.

Det følger endvidere af ABM-bekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1, at ABM-institutionerne frit kan fremstille eksemplarer af materiale i deres samlinger til brug ved forskning; efter stk. 2 må der kun stilles ét eksemplar til rådighed for den enkelte bruger. Er der tale om et eksemplar i digital form eller en lyd- eller billedoptagelse, må eksemplaret alene anvendes til personligt gennemsyn og studium inden for den institution, hvor eksemplar fremstillingen har fundet sted, jf. § 7.

Hverken ophavsretsloven eller ABM-bekendtgørelsen giver mulighed for, at fx et bibliotek frit kan foretage onlinelevering af eksemplarer i digital form. For i et vist omfang at dække dette behov findes der en aftalelicens i ophavsretslovens § 16, stk. 2.

For så vidt angår radio- og tv-udsendelser følger det af ophavsretslovens § 33, at optagelser af de radio- og tv-udsendelser, som opbevares i Statens Mediesamling, kan distribueres til forskningsformål.

2.3.2. Baggrund for forslaget

I *Udredning om bevaring af kulturarven* anføres det, at det i dag er muligt at etablere sikre, lukkede netværk, som kun brugere med definerede rettigheder – fx forskere – kan få adgang til. Ved hjælp af tekniske foranstaltninger i form af kopispærringer m.v. er det muligt at forhindre uautoriseret kopiering. Det anføres videre, at der efter udvalgets opfattelse ikke er noget til hinder for, at forskere vil kunne få onlineadgang til digitalt materiale, som de skal bruge til deres forskning og undervisning. Det gælder såvel materiale fra internettet som radio- og tv-udsendelser, film og andet digitalt materiale på faste medier.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der åbnes mulighed for onlineformidling via sikre og lukkede netværk af digitalt materiale til brug for forskning og forskningsbaseret undervisning. Udvalget forudsætter, at der er tale om bevaringsværdigt digitalt materiale, som er omfattet af den anbefalede udvidelse af pligtafleveringsloven.

2.3.3. Kulturministeriets overvejelser

Kulturministeriet har overvejet, om der er behov for at lette forskeradgangen til ophavsretligt beskyttet materiale, som befinder sig på ABM-institutionerne.

Kulturministeriet har i september 2004 afholdt et høringsmøde, hvor bl.a. spørgsmålet om forskeradgang blev drøftet. Blandt de indbudte var Biblioteksparaplyen, Biblioteksstyrelsen, Dansk Forfatterfor-